31999E0877

EIROPADOMES KOPĒJA STRATĒĢIJA (1999. gada 11. decembris) attiecībā uz Ukrainu

(1999/877/KĀDP)

EIROPADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, jo īpaši tā 13. panta 2. punktu,

tā kā Partnerības un sadarbības līgums (PSL) starp Eiropas Kopienām, to dalībvalstīm un Ukrainu stājās spēkā 1998. gada 1. martā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO KOPĒJO STRATĒĢIJU.

I DAĻA

EIROPAS SAVIENĪBAS SKATĪJUMS UZ TĀS PARTNERATTIECĪBĀM AR UKRAINU

1. Eiropas Savienības (ES) un Ukrainas stratēģiskās partnerattiecības, kas pamatojas uz kopīgām vērtībām un interesēm, ir būtisks faktors, kurš veicina mieru, stabilitāti un labklājību Eiropā. Ukrainas brīvība, neatkarība un stabilitāte ir viens no lielākajiem sasniegumiem jaunajā Eiropā, kas atbrīvojusies no vecajām dalījuma robežām. Ģeogrāfiskā stāvokļa, platības, iedzīvotāju resursu, kā arī tās atrašanās vietas uz ziemeļu–dienvidu un austrumu–rietumu asīm dēļ Ukrainai ir unikāls stāvoklis Eiropā, kas tas piešķir noteicošu lomu reģionā.

2. Pašreiz Ukrainai ir lieliskas attiecības ar visām kaimiņvalstīm un tā veikusi nozīmīgus pasākumus valsts veidošanā un demokrātijas nostiprināšanā. Fakts, ka Ukraina, neskatoties uz tās vietējām grūtībām un dažādību, pēc neatkarības iegūšanas ir bijusi reģionālās stabilitātes avots, ir ievērojams sasniegums. ES atzinīgi novērtē Ukrainas ciešo iesaistīšanos reģiona stabilizēšanā un rosina stiprināt Ukrainas lomu reģionālos sadarbības forumos. ES atzinīgi novērtē arī Ukrainas saistības kodolatbruņošanās jomā, kā arī tās sadarbību Eiropas un starptautiskā miera un drošības uzturēšanā, proti, ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) un Apvienotās Nāciju Organizācijas starpniecību.

3. ES un Ukrainas stratēģiskās partnerattiecības tiek nepārtraukti stiprinātas pēc Ukrainas neatkarības iegūšanas. Šajā sakarā Partnerības un sadarbības līgums ir nozīmīgs sasniegums. Ukraina bija pirmā jaunā neatkarīgā valsts, kas parakstīja šādu līgumu, tādējādi iezīmējot ES un Ukrainas vēlmi stiprināt sadarbību. Izmantojot makro finansiālo palīdzību, *Tacis* programmu, kā arī divpusējas programmas, ES sniedz vērtīgu atbalstu, lai palīdzētu Ukrainai tās pārejas un reformas procesā.

4. Pēc pašreizējā paplašināšanās procesa vairākām turpmākajām ES dalībvalstīm būs kopēja ārējā robeža ar Ukrainu. Savienības paplašināšana turpmāk uzlabo ekonomikas dinamiku un politisko stabilitāti reģionā, tādējādi palielinot sadarbības ar Ukrainu iespējas.

5. Eiropas Savienībai attiecībā uz Ukrainu ir šādi stratēģiskie mērķi:

— sekmēt stabilas, atklātas un plurālistiskas demokrātijas attīstību Ukrainā, kurā valda tiesiskums, un likt pamatus stabili funkcionējošai tirgus ekonomikai, no kuras būs labums visai Ukrainas tautai;

— sadarboties ar Ukrainu stabilitātes un drošības uzturēšanā Eiropā un visā pasaulē un kopējo kontinenta problēmu efektīvu risinājumu meklēšanā;

— palielināt sadarbību ar Ukrainu ekonomikā, politikā un kultūrā, kā arī sadarbību tieslietu un iekšlietu jomās.

6. ES atzīst Ukrainas eiropeiskos centienus un atzinīgi novērtē Ukrainas proeiropeisko izvēli. ES ir stingri apņēmusies strādāt kopā ar Ukrainu valsts, reģionālā un vietējā līmenī, kas vajadzīgs, lai Ukrainā atbalstītu sekmīgu politikas un ekonomikas pārveidošanu, kura sekmē Ukrainas un ES turpmāku attiecību atjaunošanu. ES un tās dalībvalstis piedāvā Ukrainai apmainīties ar tām dažādajā pieredzē saistībā ar mūsdienīgu politikas, ekonomikas, sociālo un administratīvo struktūru veidošanu, pilnībā atzīstot, ka galvenā atbildība par savu nākotni jāuzņemas Ukrainai pašai.

7. Tādēļ Eiropadome pieņem šo kopējo stratēģiju, lai stiprinātu stratēģiskās partnerattiecības starp ES un Ukrainu. Eiropadome atzīst, ka panākumiem bagāta, stabila un droša Ukraina ir ES interesēs. ES un Ukrainas attiecību juridiskais pamats ir Partnerības un sadarbības līgums (PSL). Šā nolīguma pilnīga īstenošana ir priekšnosacījums Ukrainas sekmīgai integrācijai Eiropas ekonomikā, kā arī tas palīdzēs Ukrainai apliecināt tās eiropeisko identitāti.

8. ES un tās dalībvalstis pilnveido visu politikas aspektu koordinēšanu, konsekvenci un komplementaritāti attiecībā uz Ukrainu. Savienība, Kopiena un tās dalībvalstis arī darbosies reģionālajās un starptautiskajās organizācijās un strādās kopā ar tām, kā arī ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai sasniegtu mērķus, kas izklāstīti PSL un šajā kopējā stratēģijā. Kopienas un tās dalībvalstu nostāja visos attiecīgajos forumos būs saskaņā ar šo stratēģiju. Eiropadome aicina Ukrainu strādāt kopā ar ES, pamatojoties uz šo kopējo stratēģiju, no kuras būs labums abām pusēm.

II DAĻA

GALVENIE MĒRĶI

Eiropadome ir noteikusi šādus galvenos mērķus.

I. Atbalsts demokrātijas un ekonomikas pārejas procesam Ukrainā.

II. Stabilitātes un drošības nodrošināšana un kopējo problēmu risināšana Eiropas kontinentā.

III. Atbalsts pastiprinātai sadarbībai starp ES un Ukrainu ES paplašināšanas sakarā.

I. **Atbalsts demokrātijas un ekonomikas pārejas procesam Ukrainā.**

ES un Ukrainai ir kopējas intereses saistībā ar demokrātijas un ekonomikas pārejas procesa paātrināšanu Ukrainā. Sekmīga Ukrainas pāreja radīs labklājību ne tikai Ukrainā, bet arī visā reģionā. Lai pārejas process būtu sekmīgs, jāīsteno reformas ar mērķi konsolidēt demokrātiju un tiesiskumu, kā arī ekonomikas un sociālās jomas reformas, ievērojot funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidošanu.

ES ierosina pastiprināt sadarbību ar Ukrainu šādās prioritārās jomās.

I. i) *Demokrātijas, tiesiskuma un sabiedrisko iestāžu nostiprināšana Ukrainā.*

9. ES atzinīgi novērtē Ukrainas sasniegumus, veidojot pamatus demokrātiskai sistēmai, proti, ieviešot daudzpartiju sistēmu un pieņemot parlamentāru konstitūciju. ES atzīst Ukrainas sasniegumus saistībā ar tās vienotības saglabāšanu, neraugoties uz atšķirībām valstī.

10. ES atbalsta Ukrainu visos tās centienos, kas vērsti uz demokrātijas un labas pārvaldības, cilvēktiesību un tiesiskuma nostiprināšanu. Savienība uzskata, ka tiesiskums ir funkcionējošas tirgus ekonomikas attīstības priekšnosacījums, kas sniedz iespējas un labumus visiem Ukrainas pilsoņiem. ES atbalsta Ukrainas centienus reformēt tās tiesību sistēmu atbilstoši PSL. Pareizi funkcionējošas, neatkarīgas tiesu iestādes, profesionāla policija, meritokrātiska, labi apmācīta valsts pārvalde valsts, reģionālā un vietējā līmenī ir valdības lēmumu efektīvas īstenošanas būtiski elementi. ES atbalsta Ukrainas centienus pilnveidot tās sabiedrisko iestāžu efektivitāti, pārredzamību un demokrātisko raksturu, tajā skaitā brīvu plašsaziņas līdzekļu attīstību. Šie ir ekonomikas un sociālas attīstības priekšnosacījumi, un tie sekmē mūsdienīgas pilsoniskas sabiedrības veidošanu.

11. ES uzsver pilsoniskas sabiedrības un ieguldītājiem labvēlīgas konkurences vides attīstības nozīmi Ukrainā un atbalsta ciešākas saites starp Savienības un Ukrainas tautām un nevalstiskām organizācijām. ES atzinīgi novērtē ar EDSO noslēgto Saprašanās memorandu un noteikti iesaka Ukrainai cieši sadarboties ar EDSO projektu koordinatoru Ukrainā. ES atbalsta Ukrainas centienus, kas vērsti uz minoritāšu tiesību aizsardzību un veicināšanu, un aicina Ukrainu turpināt tās sekmīgo darbu šajā jomā, tajā skaitā sadarbojoties ar augsto komisāru nacionālo minoritāšu jautājumos.

12. ES uzsver īpašo nozīmi, kāda ir ciešai sadarbībai ar Ukrainu Eiropas Padomē un EDSO. Šajā sakarā ES mudina Ukrainu izpildīt tās saistības un pieņemt tiesību aktus, kas atbilst Eiropas Padomes normām un standartiem, jo īpaši saistības, kuras Ukraina uzņēmusies, parakstot tās pievienošanos Eiropas Padomei 1995. gadā. ES ņem vērā EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja vēlēšanu uzraudzības misijas atzinumu par 1999. gada prezidenta vēlēšanām Ukrainā attiecībā uz to, ka šī vēlēšanu norise nebija atbilstoša vairākām saistībām ar EDSO, un aicina Ukrainu turpmākajās vēlēšanās ņemt vērā ieteikumus, ko savā ziņojumā sniegusi EDSO uzraudzības misija.

I. ii) *Atbalsts ekonomikas pārejas procesam Ukrainā.*

13. ES ir apņēmusies atbalstīt Ukrainas centienus izveidot saimnieciskai darbībai labvēlīgu vidi un atbalstīt Ukrainu tās ekonomikas un sociālās jomas reformās.

14. ES rosina Ukrainu izveidot makroekonomikas politiku, kas vērsta uz cenu stabilitāti, stabilām valsts finansēm un noturīgu tekošā konta stāvokli. Lai turpmāk sekmētu cenu stabilitāti, ir svarīgi, ka centrālā banka var darboties neatkarīgi no politiskas iejaukšanās. Ir vajadzīgs pastiprināt esošos uzraudzības noteikumus attiecībā uz finanšu nozares pārraudzību. Jāuzlabo nodokļu iekasēšana un jāizvairās no *ad hoc* nodokļu atbrīvojumiem un neaplikšanām ar nodokļiem saistībā ar īpašām tautsaimniecības nozarēm.

15. ES noteikti rosina Ukrainu pielikt visas pūles, kas vajadzīgas, lai veidotu funkcionējošu tirgus ekonomiku, veicot plašākas strukturālas, ekonomikas un administratīvas reformas saskaņā ar visaptverošu reformu programmu, par ko tā vienojusies ar Starptautisko valūtas fondu. Šajā programmā jāietver skaidra īpašuma tiesību izveidošana un realizēšana, turpmāka privatizācija, turpmāka cenu liberalizācija, komunālo – enerģijas, ūdens un īres – tarifu paaugstināšana līdz visu izmaksu segšanas līmenim, uzņēmējdarbības pārstrukturēšana un mazo un vidējo uzņēmumu izaugsmes veicināšana. Šo reformu vispārējais temps ir jāpaātrina. Ciktāl tas attiecas uz nozaru reformu, īpaša uzmanība jāpievērš lauksaimniecības, enerģētikas un transporta nozarēm.

16. Ir vajadzīga zemes reformas procesa uzsākšana, lai, *inter alia*, sekmētu ilgtermiņa zemes nomu kā aizņēmumu nodrošinājumu, veicinot lielākus ieguldījumus lauksaimniecības nozarē.

17. Vietējo un ārvalstu ieguldījumu piesaistīšanai un aizsardzībai arī ir būtiska loma Ukrainas attīstībā. Šajā sakarā ES norāda, ka pieņēmumi par korupciju un nesakārtotu pārvaldi grauj Ukrainas ekonomisko reputāciju. Savienība atbalsta Ukrainu tādu ekonomikas politiku izstrādē un pieņemšanā, kas vajadzīgas, lai palielinātu vietējos un ārvalstu ieguldījumus un tās atbilstu starptautisko līdzekļu aizdevēju prasībām.

18. Ņemot vērā Ukrainas smagās parāda apkalpošanas saistības, Ukrainas ekonomikas atveseļošanās prasa ilgstošu privāto kreditoru iesaistīšanos. Jārod kopīgi risinājumi Ukrainas parāda apkalpošanas problēmām.

19. ES ir labi zināms fakts, ka Ukrainas ekonomikas reformas dažreiz jāīsteno sarežģītā ārējā vidē. ES makro finansiālā palīdzība ir pēc vajadzības jāturpina saskaņā ar noteiktajiem kritērijiem un procedūrām ar mērķi atbalstīt makroekonomisko stabilizāciju un visaptverošu strukturālu reformu, kas atbilst Starptautiskā valūtas fonda un Pasaules bankas programmām. ES turpmāk ir gatava atbalstīt ekonomikas reformas Ukrainā minētajos apstākļos. ES makro finansiālais atbalsts palīdz Ukrainai atvērt tās ekonomiku, uzlabot ekonomikas pielāgošanu, sekmēt konkurenci un turpmāk integrēt Ukrainas ekonomiku Eiropas un globālajā ekonomikā.

20. ES atbalsta Ukrainu, veicinot pakāpenisku tiesību aktu tuvināšanu ES tiesību aktiem, īpaši tādās jomās kā konkurences politika, standarti un sertifikācija, intelektuālā īpašuma tiesības, datu aizsardzība, muitas procedūras un vide.

21. Īstenojot programmu, kas paredz funkcionējošu tirgus ekonomiku, jāievieš mērķtiecīga sociālās nodrošināšanas sistēma, kas vajadzīga, lai ņemtu vērā sociālos aspektus saistībā ar pāreju uz tirgus ekonomiku.

II. **Stabilitātes un drošības nodrošināšana un kopējo problēmu risināšana Eiropas kontinentā.**

ES un Ukrainai ir kopējas intereses saglabāt stabilitāti un drošību brīvā un demokrātiskā Eiropā. Uz ziemeļu–dienvidu un austrumu–rietumu asīm izvietotās Ukrainas ģeopolitiskais stāvoklis nosaka Ukrainas vienreizējo situāciju Eiropā. ES atzīst Ukrainas reģionālo nozīmi. Šajā sakarā ES ierosina pastiprināt sadarbību ar Ukrainu, īpašu uzmanību pievēršot kodoldrošībai un politiskā dialoga stiprināšanai, kā paredzēts PSL, lai padarītu to saskaņotu un operatīvāku.

ES vēlas paplašināt sadarbību ar Ukrainu, kas vajadzīga, lai rastu efektīvus risinājumus saistībā ar šādām kopējām kontinenta problēmām.

II. i) *Sadarbība drošības un stabilitātes stiprināšanai Eiropā.*

22. ES atbalsta Ukrainas centienus veicināt sadarbību un stabilitāti savā reģionā, tajā skaitā saistībā ar Melnās jūras ekonomiskās sadarbības organizāciju, Baltijas jūras valstu padomi, Gruziju, Ukrainu, Uzbekistānu, Azerbaidžānu un Moldovu. ES atzinīgi novērtē pozitīvo attīstību Ukrainas attiecībās ar visām tās kaimiņvalstīm un ir pārliecināta, ka Ukraina ir ieinteresēta, lai šīs attiecības saglabātos stipras un stabilas. ES arī ņem vērā Ukrainas ieguldījumu Eiropas stabilitātē, pateicoties tās Dienvidaustrumeiropas stabilitātes pakta novērotājas lomai.

23. ES un Ukrainai ir kopējas intereses saglabāt stabilitāti un drošību brīvā un demokrātiskā Eiropā. Lai kopīgi un efektīvi risinātu Eiropas un globālās drošības problēmas, saskaņā ar PSL, Eiropas Padomi un ANO ir vajadzīgi spēcīgi apspriežu mehānismi starp ES un Ukrainu un cieša sadarbība starp EDSO un Ukrainu.

24. ES apsveic Ukrainu ar tās ievēlēšanu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomē (2000. gads – 2002. gads). Tādēļ ES turpmāk ir vēl lielāka vajadzība pastiprināt un paplašināt tās politisko dialogu ar Ukrainu amatpersonu un ministru līmenī, gan divpusēji, gan izmantojot ES mehānismus. Eiropas Drošības hartas pieņemšana sekmē sadarbību starp EDSO dalībvalstīm.

25. ES veicina un atbalsta dialogu par vispārējiem un īpašiem jautājumiem, kuri saistīti ar krīžu pārvarēšanu un drošības saglabāšanu un kuri pēdējos gados radušies starp Rietumeiropas Savienību un Ukrainu, kā arī pastiprinātu praktisku sadarbību šajā jomā, jo īpaši, īstenojot rīcības plānu, ko nesen izstrādājusi Rietumeiropas Savienība un Ukraina.

26. ES ir arī ieinteresēta pastiprināt sadarbību ar Ukrainu masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes nesēju eksporta kontroles un neizplatīšanas jomā, un rosina Ukrainu izpildīt tās saistības saskaņā ar Konvenciju par ķīmiskajiem ieročiem.

27. Bez tam ES rosina Ukrainu sasniegt mērķus, kas noteikti Konvencijā par pretkājnieku mīnu izmantošanas, glabāšanas, izgatavošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu. ES arī rosina Ukrainu izstrādāt stratēģiju cīņai ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču destabilizējošu uzkrāšanu un izplatīšanu.

II. ii) *Sadarbība vides, enerģētikas un kodoldrošības jomā.*

28. ES cenšas nostiprināt Eiropas stabilitāti un strādāt kopā ar Ukrainu enerģētikas un kodoldrošības jomā, atbalstot visaptverošu enerģētikas nozares reformu, *inter alia*, turpinot sadarbību ar Ukrainu saistībā ar enerģētikas nozares finanšu sanācijas plāna īstenošanu, ietverot cenu liberalizāciju, uzlabotu naudas iekasēšanu un izplatītāju sabiedrību privatizāciju. Šajā sakarā ES veicina efektīvu un videi draudzīgu enerģētikas izmantošanu Ukrainā un jaunu enerģētikas struktūru un iestāžu, un to politikas izstrādes spējas pastiprināšanu.

29. Kodoldrošība un Černobiļas atomelektrostacijas ekspluatācijas pārtraukšana ir ES un Ukrainas attiecību prioritāte. ES rosina izveidot neatkarīgu kodolenerģijas pārvaldes iestādi Ukrainā un mudina Ukrainu izpildīt tās saistības, īstenojot 1995. gada Lielā septiņnieka un Ukrainas Saprašanās memorandu par Černobiļas slēgšanu. Savukārt ES atbalsta Ukrainu, finansējot enerģētikas ražošanas jaudas aizstāšanu Ukrainā.

30. ES ir arī ieinteresēta uzlabot sadarbību ar Ukrainu tādos jautājumos kā aizsardzība pret radiāciju, atkritumu apsaimniekošana, kodoliekārtu ekspluatācijas dekontaminācija un demontāža un pētījumi kodoltehnoloģijas jomā. Nesen parakstītie sadarbības nolīgumi starp *Euratom* un Ukrainu kodoldrošības un kodolsintēzes jomā sekmē šo sadarbību.

31. Turklāt ES rosina Ukrainu veikt stingrus pasākumus vides aizsardzības jomā. Prioritātes šajā jomā ir sabiedrības veselības aizsardzība pret dzeramā ūdens, gaisa un augsnes piesārņojumu, ilgstpējīga un atbildīga dabas resursu izmantošana, kā arī pārrobežu gaisa un ūdens piesārņojuma ierobežošana.

III. **Atbalsts pastiprinātai sadarbībai starp ES un Ukrainu saistībā ar ES paplašināšanos.**

Pēc pašreizējā paplašināšanās procesa vairākām turpmākajām ES dalībvalstīm būs kopēja ārējā robeža ar Ukrainu. ES vēlas sekmēt Savienības un Ukrainas savstarpējo labumu šajā procesā. Šajā sakarā ES ierosina pastiprināt sadarbību ar Ukrainu, īpašu uzmanību pievēršot sadarbībai tieslietu un iekšlietu jomā. ES atbalsta arī Ukrainas dalību reģionālās, Eiropas un pasaules struktūrās.

ES var stiprināt sadarbību ar Ukrainu šādās jomās.

III. i) *Atbalsts Ukrainas integrācijai Eiropas un pasaules ekonomikā.*

32. Savienība atbalsta Ukrainu un mudina to divkāršot pūles, kas vajadzīgas, lai tā atbilstu prasībām dalībai Pasaules tirdzniecības organizācijā. Savienība rosina Ukrainu pilnībā izmantot PSL sniegtās iespējas, lai sekmētu divpusēju tirdzniecību un ieguldījumus. Savienība arī pārbauda apstākļus, kuri, papildinot pievienošanos Pasaules tirdzniecības organizācijai (PTO), turpmāk dod iespēju izveidot ES un Ukrainas brīvās tirdzniecības zonu, kā paredzēts PSL.

33. Lai sekmētu labvēlīgu ieguldījumu vidi Ukrainā, ES rosina Ukrainu apspriest un ratificēt turpmākus divpusējus ieguldījumu aizsardzības nolīgumus ar ES dalībvalstīm, kas vajadzīgi, lai veicinātu tiešos ārvalstu ieguldījumus. Lai piesaistītu ieguldījumus sabiedriskajai infrastruktūrai un pakalpojumiem, ES arī rosina Ukrainas vietējās, reģionālās un valsts iestādes izmantot iespējas, ko paredz jaunais likums par valsts koncesiju.

III. ii) *Sadarbība tieslietu un iekšlietu jomā.*

34. ES un Ukrainai ir kopīgas intereses saistībā ar sadarbības veicināšanu cīņai pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību. ES un Ukrainai ir arī kopējas intereses izvērst to sadarbību robežu drošības jomā un cīņā pret kopējiem draudiem, ko rada organizētā noziedzība, ieskaitot naudas atmazgāšanu un nelegālu ieroču un narkotiku tirdzniecību.

35. Ņemot vērā pašreizējo ES paplašināšanas procesu, ES cenšas pastiprināt dialogu ar Ukrainu par Ukrainas vīzu politikas pielāgošanu ES, ieviešot vīzu režīmu, kas ir saskaņā ar ES noteikumiem, un ieviešot ceļošanas dokumentus, kuri ir pietiekami aizsargāti pret viltošanu.

III. iii) *Reģionālā un pārrobežu sadarbība ar kaimiņvalstīm.*

36. ES rosina attīstīt un pastiprināt reģionālās un pārrobežu sadarbības iniciatīvas, kurās iesaistīta Ukraina un tās kaimiņvalstis. Šajā sakarā ES sevišķi uzsver robežu pārvaldības jautājumus.

37. Saistībā ar infrastruktūras tīklu attīstību, īpaši transporta, telekomunikāciju, elektrības un enerģijas cauruļvadu jomā, ES, izmantojot *Tacis*, īpašu uzmanību pievērš reģionālām iniciatīvām, piemēram, *Inogate* (Starptautiskā organizācija naftas un gāzes transportam uz Eiropu) un *Traceca* (transporta koridors Eiropa–Kaukāzs–Vidusāzija), ar mērķi uzlabot ekonomisko sadarbību reģionā. ES izpēta, kāda apjoma darbs vajadzīgs, lai savienotu Ukrainas transporta sistēmas (autoceļus un dzelzceļus) ar Eiropas komunikāciju tīkliem, un meklē savstarpēji pieņemamus veidus, kā atrisināt transporta jautājumus. To veicot, īpašu uzmanību pievērš koordinācijai ar citiem līdzekļu devējiem un starptautiskām finanšu struktūrām, kā arī veicina privātā sektora iesaistīšanos, kas ir būtiska, lai sekmīgi īstenotu šos centienus.

INSTRUMENTI UN LĪDZEKĻI

Vispārīgi noteikumi

38. Šī kopējā stratēģija jāīsteno saskaņā ar piemērojamām procedūrām, kas noteiktas Līgumos. Īstenojot šo kopējo stratēģiju, Padome un Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. un 13. pantu nodrošina Savienības darbību vienotību, konsekvenci un efektivitāti.

39. ES sekmē minētos šīs kopējās stratēģijas mērķus, atbilstīgi izmantojot visus Savienībai, Kopienai un dalībvalstīm pieejamos attiecīgos instrumentus un līdzekļus.

40. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 18. un 26. pantu Padomes ģenerālsekretārs, kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) Augstais pārstāvis, atbilstoši saviem pienākumiem saskaņā ar Līgumiem palīdz Padomei un prezidentvalstij īstenot šo kopējo stratēģiju saistībā ar tiem mērķiem un iniciatīvām, uz ko attiecas KĀDP. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 18. un 27. pantu Komisija ir iesaistīta pilnīgi.

Padome, Komisija un dalībvalstis

41. Padome, Komisija un dalībvalstis:

— saskaņā ar to pilnvarām un kompetenci pārskata esošās darbības, programmas, instrumentus un politikas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šai kopējai stratēģijai, pamatojoties uz galvenajiem mērķiem II daļā un pienācīgi ņemot vērā īpašās iniciatīvas III daļā;

— pilnīgi un atbilstīgi izmanto esošos instrumentus un līdzekļus, jo īpaši PSL, kā arī visas attiecīgās ES un dalībvalstu programmas, un šajā nolūkā izstrādā un uztur resursu orientējošu uzskaitījumu Savienībā, Kopienā un dalībvalstīs, kurām jāīsteno kopējā stratēģija.

Koordinācija

42. Dalībvalstis pieliek papildu pūles, lai koordinētu savas darbības attiecībā uz Ukrainu, tajā skaitā arī reģionālās un starptautiskās organizācijās, proti, Eiropas Padomē, ANO, EDSO, ESAO un starptautiskās finanšu institūcijās, ietverot koordinēšanu ar Kopienu, ja tas ir tās kompetencē.

43. Jāsaliedē arī koordinācija starp dalībvalstīm un Komisiju, tajā skaitā izmantojot regulāras apspriedes starp to attiecīgajiem pārstāvjiem Ukrainā.

44. Padome, Komisija un dalībvalstis strādā, lai panāktu efektīvāku sadarbību ar reģionālajām un starptautiskajām organizācijām, un kopā ar citām līdzīgi domājošām valstīm cenšas sasniegt stratēģijas mērķus.

45. Eiropas Savienība aicina 1997. gada decembra Luksemburgas Eiropadomē uzsāktā pievienošanās procesa kandidātvalstis iesaistīties šajā kopējā stratēģijā.

Īstenošana un pārskatīšana

46. Padome:

— pamatojoties uz II daļā norādītajiem galvenajiem mērķiem un pienācīgi ņemot vērā III daļā minētās īpašās iniciatīvas, nodrošina, ka katra jauna prezidentvalsts savas vispārējās programmas sistēmā iesniedz Padomei šīs kopējās stratēģijas īstenošanas darba plānu,

— pārskata un novērtē ES darbību atbilstīgi šai stratēģijai un vismaz ik pēc gada ziņo Eiropadomei par virzību tās mērķu sasniegšanā,

— pārskata situāciju Ukrainā un to, kā Ukraina sadarbojas, īstenojot šo stratēģiju, tajā skaitā izmantojot misiju vadītāju periodiskus ziņojumus, un savā ziņojumā Eiropadomei sniedz novērtējumu,

— vajadzības gadījumā iesniedz Eiropadomei priekšlikumus par šīs stratēģijas II un III daļas grozījumiem.

47. Komisija atbilstīgi savām pilnvarām sniedz ieguldījumu iepriekš minētajā darbā.

Sadarbība ar Ukrainu

48. ES un tās dalībvalstis cieši sadarbojas ar Ukrainu, lai īstenotu šo kopējo stratēģiju, jo īpaši izmantojot PSL un tā struktūras.

Īpašas iniciatīvas

49. ES turpina īstenot īpašas iniciatīvas, kuras izklāstītas šīs kopējās stratēģijas III daļā un kuras pamatojas uz II daļā minētajiem galvenajiem mērķiem. Vajadzības gadījumā šīs iniciatīvas pielāgo un tās neaizliedz iespējamas jaunas iniciatīvas šīs kopējās stratēģijas darbības laikā. Padome, Komisija un dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām un kompetenci, atbalsta šīs īpašās iniciatīvas un strādā, lai tās sasniegtu.

III DAĻA

ĪPAŠAS INICIATĪVAS

Turpina īstenot šādas īpašas iniciatīvas, neaizliedzot iespējamas jaunas iniciatīvas.

Demokrātijas, tiesiskuma un sabiedrisko iestāžu nostiprināšana Ukrainā

50. ES apņemas veicināt demokrātiju, labu pārvaldību, cilvēktiesības un tiesiskumu Ukrainā:

— atbalstot Ukrainas centienus, kas vajadzīgi, lai saskaņā ar Dublinas secinājumiem ievērotu tās starptautiskās saistības attiecībā uz demokrātiju un cilvēktiesībām, jo īpaši saistībā ar nāves soda atcelšanu, labas pārvaldības veicināšanu, efektīvu un pārredzamu tiesību sistēmu, kā arī demokrātisku vietējo pašpārvaldi, *inter alia*, sadarbojoties ar Eiropas Padomi un EDSO,

— izveidojot regulāru dialogu starp ES dalībvalstu un Ukrainas Ombuda struktūrām, lai nostiprinātu šo struktūru lomu Ukrainā,

— rosinot Ukrainu parakstīt, ratificēt un īstenot attiecīgus starptautiskus tiesību aktus cilvēktiesību jomā, jo īpaši ANO Konvencijas par civilajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu un Eiropas Konvencijas par cilvēktiesībām un pamatbrīvībām sesto papildprotokolu, kā arī ANO Konvenciju par bēgļu statusu,

— paplašinot sadarbību starp žurnālistiem un attiecīgām iestādēm, lai sekmētu brīvu plašsaziņas līdzekļu attīstību. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm izpēta iespēju palīdzēt kādas programmas pārraidē Ukrainā, piemēram, *Euronews*. Darbs sākas no 2000. gada jūnija.

Atbalsts ekonomikas pārejas procesam Ukrainā

51. ES palīdz Ukrainai uzlabot ekonomikas reformas procesu, palielinot saistībā ar ekonomikas politiku sniegto padomu ietekmi, tajā skaitā saskaņā ar PSL izmantojot atbilstīgu augsta līmeņa dialogu, kas vajadzīgs, lai veicinātu mūsdienīgas, liberālas tirgus ekonomikas attīstību.

52. ES ir gatava sniegt tehnisku palīdzību, lai atbalstītu Ukrainas ekonomikas un sociālās jomas reformu procesu, ar nosacījumu, ka Ukraina veic pasākumus, kuru mērķis ir ieviest vajadzīgos nosacījumus, kas nodrošina reformas iespējamību. ES pārbauda iespēju sniegt tehnisku palīdzību Ukrainai, nolūkā:

— atbalstīt pārredzamu un stabilu tiesisko regulējumu, regulatoru un iestāžu sistēmas attīstību Ukrainā, kuras mērķis ir veicināt pieaugošu saimniecisko darbību un vietējos un ārvalstu ieguldījumus. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm un citām kompetentām struktūrām sagatavo ziņojumu par šo iniciatīvu līdz 2000. gada decembrim,

— veicināt Ukrainas tiesību aktu pakāpenisku tuvināšanu ES tiesību aktiem un to īstenošanu, jo īpaši konkurences politikas, finanšu pakalpojumu, standartu un sertifikācijas, nodokļu politikas, kā arī no darba līguma izrietošo tiesību un intelektuālā īpašuma tiesību jomās. Šajā nolūkā Komisija ir aicināta iesniegt atbilstošus priekšlikumus līdz 2000. gada jūnijam,

— atbalstītu veselības aizsardzības sistēmas attīstību, jo īpaši sabiedrības izpratni par veselību un sabiedrības izglītošanu, lai ierobežotu infekcijas slimību izplatību. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm un citām kompetentām organizācijām sagatavos ziņojumu par šo iniciatīvu līdz 2001. gada jūnijam.

53. Dalībvalstis apsver veidus, kā Ukrainai sniegt palīdzību, lai:

— atbalstītu mērķtiecīgas sociālās nodrošināšanas sistēmas attīstību, jo īpaši risinot ar sociālās palīdzības un pensiju sistēmām saistītos jautājumus,

— atbalstītu sociālo dialogu un Starptautiskās darba organizācijas darba standartu, jo īpaši septiņu būtiskāko darba standartu, ievērošanu un īstenošanu. Ciktāl tas attiecas uz tiesību aktu ratificēšanu un īstenošanu nodarbinātības jomā, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdztiesībai.

Sadarbība drošības un stabilitātes stiprināšanai Eiropā

54. ES apsver veidus, kā sadarbību ar Ukrainu Eiropas drošības un stabilitātes jomā izveidot nepārtrauktāku, elastīgāku un saturīgāku un kā padarīt to operatīvāku un efektīvāku esošā politiskā dialoga ietvaros, kā paredzēts saskaņā ar PSL:

— pētot iespējas noteikt regulāras trijnieka dialoga sanāksmes ar Ukrainu ekspertu līmenī KĀDP darba grupās par atbruņošanos, konvencionālo ieroču neizplatīšanu un eksportu, nolūkā organizēt pirmās sanāksmes 2000. gadā/2000. gada pirmajā pusgadā. Dialoga mērķis šajās grupās ir izveidot sadarbību starp ES un Ukrainu šādās jomās – masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšana, iekļaujot ķīmiskos ieročus, kājnieku ieročus un vieglos ieročus, pamatojoties uz vienoto rīcību par vieglajiem ieročiem (1999/34/KĀDP),

— apsverot iespēju pastiprināt dialogu starp ES un Ukrainu, lai veicinātu atbildību un pārredzamību konvencionālo ieroču pārvietošanā, vajadzības gadījumā pilnībā izmantojot ES Rīcības kodeksu,

— izpētot iespējas ciešākai sadarbībai konfliktu novēršanā un krīžu pārvarēšanā, *inter alia*, attiecīgo starptautisko organizāciju, piemēram, ANO un EDSO ietvaros, un centienos rast politisku risinājumu konfliktiem reģionā. Periodiskas sanāksmes starp Ukrainu un EDSO darba grupas trijnieku palīdzētu to sasniegt. Viens no mērķiem ir strādāt kopā ar Ukrainu, lai sagatavotu kopējas ārpolitikas iniciatīvas konfliktu novēršanas un krīžu risināšanas jomā attiecībā uz konkrētām trešām valstīm un reģioniem, īpaši apgabalos, kas ir blakus Ukrainai.

55. 2000. gadā ES uzsāk šādas īpašas iniciatīvas attiecībā uz drošības un stabilitātes stiprināšanu Eiropā:

— apsver Ukrainas dalības sekmēšanu gadījumos, kad ES izmanto Rietumeiropas Savienību, lai veiktu Petersbergas misijas,

— apsver veidus, kā palīdzēt Ukrainai izpildīt saistības, kas noteiktas Konvencijā par pretkājnieku mīnu izmantošanas, glabāšanas, izgatavošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu,

— apsver veidus, kā uzsākt sadarbību starp ES un Ukrainu saistībā ar kājnieku ieroču tirdzniecības novēršanu, kas ir nestabilitātes avots Ukrainā un citās reģiona valstīs. Pēc situācijas un reģiona vajadzību noteikšanas un analīzes ES šajā jautājumā var izstrādāt vienotu rīcību ar mērķi:

1. pastiprināt policijas un/vai vietējo muitas dienestu kontroles spējas;

2. aplūkot šo īpašo noziedzības veidu mācībās;

3. pilnveidot informācijas apmaiņu starp ES un Eiropola dalībvalstīm, kas vajadzīga, lai uzlabotu noziedzīgu darbību analīzi attiecībā uz kājnieku ieročiem.

Sadarbība vides, enerģētikas un kodoldrošības jomā

56. Kopiena ir gatava atbalstīt to īpašo operatīvo spēku centienus, kas izveidoti, lai atbalstītu Ukrainas iestādes to centienos reformēt enerģētikas nozari.

57. Kopienas atbalsts Lielā septiņnieka Rīcības plānam ietver ieguldījumu saistībā ar Černobiļas īstermiņa drošības uzlabošanas finansēšanu pirms slēgšanas, izmantojot kodoldrošībai paredzēto kontu, ko pārvalda Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka, ekspluatācijas pārtraukšanu, sociālo seku risināšanu pēc slēgšanas, ieguldījumu objekta "Patvērums" izpildes plānā un dalību aizstājošu iekārtu finansēšanā saskaņā ar iepriekšējām saistībām, lai kompensētu Ukrainas enerģētikas zudumus, ar nosacījumu, ka tā var veiksmīgi noslēgt visas vajadzīgās procedūras, iekļaujot vienotas nostājas izstrādi attiecībā uz aizdevumu nosacījumiem un aizdevuma un garantiju līguma redakciju, un ar nosacījumu, ka Ukraina izpilda savas saistības – īstenot 1995. gada Saprašanās memorandu.

58. ES cenšas atbalstīt Ukrainu tās centienos samazināt Ukrainas vides situācijas negatīvo ietekmi uz sabiedrības veselību, jo īpaši saistībā ar dzeramā ūdens kvalitāti, notekūdeņu attīrīšanu, atkritumu savākšanu un apglabāšanu, kā arī gaisa piesārņojumu. ES atbalsta par vides pakalpojumiem atbildīgo komunālo pakalpojumu uzņēmumu strukturālo reformu, citus tehniskās palīdzības projektus un ieguldījumus vides aizsardzībā.

59. Nākamā konference "Vide Eiropai" notiks 2002. gada septembrī Kijevā, kas dos iespēju palielināt izpratni par vides jautājumiem Ukrainā. Dalībvalstis un Komisija apsver iespēju sniegt tehnisku palīdzību/atbalstu Vides aizsardzības un kodoldrošības ministrijai saistībā ar konferences sagatavošanu un plānošanu.

Atbalsts Ukrainas integrācijai Eiropas un pasaules ekonomikā

60. ES ir gatava saglabāt un, ja vajadzīgs, palielināt tās atbalstu Ukrainas centieniem izpildīt prasības, kas vajadzīgas, lai pievienotos PTO. Īpaša uzmanība jāpievērš tirdzniecības un ieguldījumu šķēršļu novēršanai Ukrainā, sākot ar to tirdzniecības pasākumu atcelšanu, kas neatbilst PSL un PTO.

61. Savienība pārbauda apstākļus, kuri, papildinot pievienošanos PTO, varētu dod iespēju turpmāk izveidot ES un Ukrainas brīvās tirdzniecības zonu, kā paredzēts PSL 4. pantā. Pašreiz īstenotais kopējais brīvās tirdzniecības zonas ekonomiskā pamatojuma pētījums sniedz nozīmīgu ieguldījumu situācijas novērtēšanā.

62. Komisija pēta veidus, kā PSL Tirdzniecības un ieguldījumu apakškomitejā paplašināt dialogu ar Ukrainu saistībā ar ieguldījumiem, un ziņo Padomei līdz 2000. gada jūnijam.

Sadarbība tieslietu un iekšlietu jomā

63. Ņemot vērā ES pašreizējo paplašināšanās procesu, kā arī Ukrainas kā nozīmīgas tranzītvalsts stāvokli, kura dēļ Ukraina ir dažādu nelikumīgu darbību pārrobežu plūsmas koridors, ES un Ukraina ir īpaši ieinteresētas pastiprināt sadarbību tieslietās un iekšlietās. ES ierosina pielikt pūliņus, kas vajadzīgi, lai:

— novērtētu nelegālās imigrācijas apjomu caur Ukrainu. Dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju līdz 2000. gada beigām veic esošo mehānismu stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīzi (*SWOT* analīzi), kas vajadzīga, lai cīnītos ar šīm problēmām; pēc vājo pušu noteikšanas ES apsver koriģējošas darbības,

— uzlabotu sadarbību saistībā ar savu pilsoņu, personu bez pilsonības un trešo valstu pilsoņu atpakaļuzņemšanu, iekļaujot atpakaļuzņemšanas līguma noslēgšanu,

— atbalstītu Ženēvas konvencijas pilnīgu piemērošanu, iekļaujot tiesības meklēt patvērumu un nerepatriēšanas principu ievērošanu,

— izveidotu regulāru dialogu starp dalībvalstu un Ukrainas tiesu iestādēm civillietās un krimināllietās, tajā skaitā rosinot Ukrainu parakstīt, ratificēt un izpildīt galvenās konvencijas, piemēram, ANO Konvenciju par starptautisko organizēto noziedzību,

— sniegtu Ukrainai praktisku palīdzību, kas vajadzīga, lai īstenotu tās tiesību aktus par naudas atmazgāšanu, tiklīdz tos ievieš,

— izveidotu sadarbību starp ES dalībvalstu tiesību aizsardzības iestādēm, Eiropolu un Ukrainas tiesībaizsardzības iestādēm.

64. Lai tieslietās un iekšlietās uzlabotu informācijas apmaiņu un analīzi, jāizveido ES dalībvalstu vēstniecību, Komisijas un attiecīgo starptautisko organizāciju pārstāvju neformāls tīkls. Saskaņā ar PSL dialogs starp dalībvalstīm, Komisiju, ietverot sadarbības koordinatorus Kijevā, un kompetentām Ukrainas organizācijām dod noteiktāku iespēju analizēt Ukrainas vajadzības šajā jomā. Ziņojums jāiesniedz Padomei līdz 2000. gada beigām.

Reģionālā un pārrobežu sadarbība ar kaimiņvalstīm

65. ES cenšas rosināt to reģionālās un pārrobežu sadarbības iniciatīvu attīstību un stiprināšanu, kurās iesaistīta Ukraina un tās kaimiņvalstis:

— mērķtiecīgi izmantojot esošo pārrobežu sadarbību, reģionālās un starpvalstu programmas. Šajā sakarā īpašu uzmanību pievērš robežu pārvaldības jautājumiem, ietverot robežpārejas punktu tehnisko modernizāciju uz Ukrainas robežas ar Ungāriju, Poliju, Rumāniju un Slovākiju,

— turpmāk pilnveidojot *Tacis* programmas, kuru mērķis ir infrastruktūras tīklu, piemēram, *Inogate* un *Traceca,* attīstības uzlabošana, lai uzlabotu ekonomisko sadarbību reģionā.

Sadarbība kultūras, mērķsadarbības un apmaiņas programmu jomā

66. ES atbalsta ciešāku saišu veidošanu starp Savienības un Ukrainas sabiedriskajām struktūrām, pilsonisku sabiedrību un nevalstiskām organizācijām:

— veicinot mācību un zinātniskās apmaiņas programmas starp skolām, universitātēm un zinātniskās pētniecības institūtiem, pievēršot pienācīgu uzmanību arī Zinātnes un tehnoloģijas centram Ukrainā,

— veicinot mērķsadarbības programmas starp valsts, reģionālām un vietējām iestādēm, kā arī profesionālām asociācijām, arodbiedrībām, nevalstiskām organizācijām un plašsaziņas līdzekļiem.

Komisija un dalībvalstis koordinē savas programmas. Šajā nolūkā Komisija izpēta iespēju izmantot Kopienas programmas (programmu *Tacis*, programmu *Tempus* un programmu "Demokrātija"). Izmanto arī dalībvalstu divpusējos instrumentus.

Pamatojoties uz esošo instrumentu uzskaitījumu (kas jāizstrādā Komisijai sadarbībā ar Padomes Ģenerālsekretariātu) un iepazīšanās misiju Ukrainā, Komisija līdz 2000. gada jūnijam ziņo Padomei un pēc tam pēc vajadzības iesniedz darbības priekšlikumus.

IV DAĻA

Darbības termiņš

67. Šo kopējo stratēģiju piemēro no tās publicēšanas dienas sākotnējo četru gadu laika posmā. Eiropadome pēc Eiropas Savienības Padomes ieteikuma to var pagarināt, pārskatīt un vajadzības gadījumā pielāgot.

Publicēšana

68. Šo kopējo stratēģiju publicē *Oficiālajā Vēstnesī*.

Helsinkos, 1999. gada 11. decembrī

Eiropadomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. LIPPONEN